

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

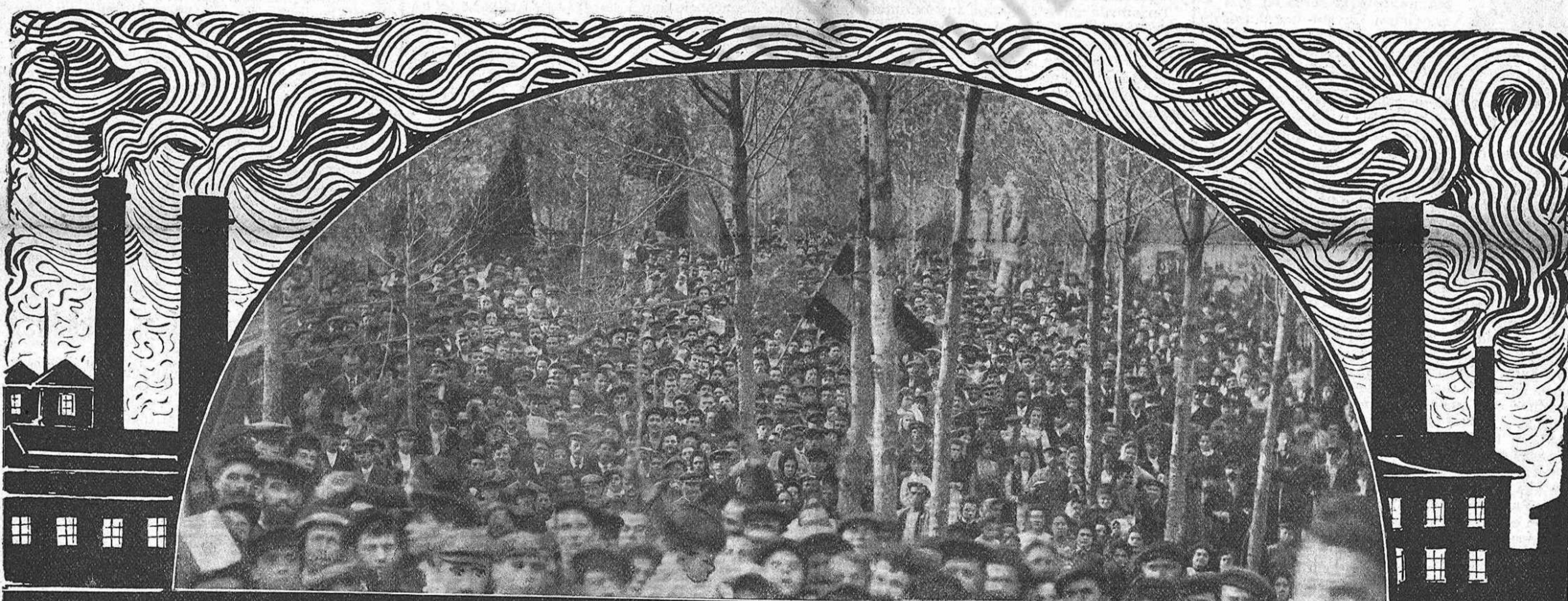
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre Espanya pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico
y Extranjer, 2'50

La brenada republicana de Tarrasa

Arribada de la comitiva de Rubí.

EN EL BOSCH DE CA'N PARELLADA
El Sr. Roca y Roca llegint la seva alocució als republicans del districte.

Disposantse pera'l retorn.

LA SENMANA DE DIJOUS Á DIJOUS

G OBERN sanguinari. Ab aquest títul s' hauria de designar á la situació política que no deixa transcorre un dia sense derramament de sanch. A la que s' havia vessat á Salamanca, á In-

fiest, á Jumilla, á Madrid y á Almería, s' hi ha de agregar la derramada l' últim diumenge en la ciutat de Tarrasa.

Quina obertura de las Corts se prepara! Un gran número de diputats de la majoria s' hi presentaran ab las actas brutas; els ministres els hi faran costat ab els uniformes esquitxats de sanch! Precisara fer una bugada enèrgica. Y lo que no s' pugui netejar que s' cremi.

**

En Maura acaba de donar á llum una circular de caràcter repressiu, qu' en sos bons temps no s' haurian desdenyat de suscriurel en Narváez y en González Brabo. Se diria que l' neguit que li produheix el desvetllament dels entusiasmes republicans, se n' hi ha pujat al cap enterbolintli l' cervell. Las manifestacions més ignocents en prò de la República, fins l' us d' emblemas y divisas se li antoixan delictes y crims horribles, que s' han de reprimir per tots els medis. De lo que respectin els mausers,

que se 'n encarreguin els tribunals de justicia. —Y aném tirant—dirán els que disposan de un mauser.

—Y aném tirant—contestarà l' país confiat en las seves energies y en la forsa invencible de las seves conviccions republicanas. Las exageracions represivas dels govern donan fet la meytat del camí á las revolucions inevitables.

Com una nota cómica de la política predilecta de

Dissapte que vé, dia 23 de Maig

NÚMERO
EXTRAORDINARI

8 páginas

LA CAMPANA DE GRACIA

Variada ilustració

Text d' actualitat

10 céntims

las oligarquías que han arribat á las sevas acaba llas, hem de senyalar las competencies qu' entre elles s' ha promogut ab motiu de la provisió de las senadurias vitalícias vacants.

Ab tot el descocó han estat alguns días regatejant-selas y fent-selas gruar, com si anessin á l' aranya estira-cabells.—Que'n volém tantas—deyan els fusionistes—perque precisa qu'en el Senat hi hagi equilibri de forses, per quan siguén cridats á governar.—Que no 'us ne puch donar sino quantas—responia en Silvela, afegint:—Y preneu la que 'us regalo, ó sino encare 'us ne donaré menos.

Els fusionistes van amenaçar ab anar á queixarse al rey, y fins á última hora varen ferli una visita. Per fi la cosa's vā arreglar sino á satisfacció de tots, ab cert dissimulo pera cubrir les aparen-ciencias.

Jochs son aquests de gitans blanxs, en els quals s' hi atravessa la formalitat del sistema parla-mentari. Quan pera la formació de un dels cossos colegisladors, s' emplean aquests medis: quan la preponderància política de aquest cos se fa objecte de baratas y acomodaments, pregunta jo y pregunta tothom:—¿Qué se'n pot esperar de aquest sis-tema?

L' instint del poble ja fa temps que té fallat el plet. Esperemho tot de la seva energia.

PEP BULLANGA

ELS CRIMS DEL CACIQUISME

SUCCESSOS DE TARRASSA

ANTECEDENTS

LA brenada republicana del diumenge sigué un digne coronament de las eleccions celebradas en el districte de Tarrassa. Havia sigut la nota de aquestes eleccions l' energia unida á la serenitat y á la templansa. Davant dels abusos de tota mena cometidos pels patroci-nadors de la candidatura de D. Alfonso Sala, els electors republicans donaren mostres de una correcció admirable, com si més que guanyar un' acta, se proposessin evidenciar qu' eran dignes de la Repùblica y aptes pera defensarla y sostenerla. May s'havia vist una lluya en tal condicions: per una part el desenfré caciquista; per altra part l' aplom dels republicans, que demostraren no sols ser els més forts en las poblacions més importants del districte, sino també 'ls més bons y 'ls més conscientis, en ditas poblacions y en totes las demés.

Aquesta obra práctica d' educació republicana, aplaudida per tothom fins pels que no professan las nostres ideas, acabá d' exasperar als cacichs y als que per espay de molts anys venían fent el seu joch en aquell districte, conxorda monstruosa de antichs liberals que han deixat de serne, de algún republi-cà ful que durant molt temps venia fent servir á alguns de nostres correligionaris com á comparsas del diputat indiscretible, de un grupo de catalanistas carrinçolos y de tots els reactionaris de la ciutat, en honor dels quals fou nombrat arcalde al funest Sr. Salas y Morral. Passava á Tarrassa per article de fé que 'l Prior de la parroquia era qui tenia en las sevas mans tots els cordills de la política local. Y l' obrer se veia vexat, oprimit, mirat ab rezel, com una faristela perillosa. Aixó era una ciutat que sempre 's havia distingit per la seva morigeració y del seu esperit franch, obert y independent.

Al acceptar la designació de candidat, més que guanyar un' acta me vaig proposar acometre un' obra de sanejament, de desinfecció, y haig de confessar que tothom me va ajudar. Els meus amichs ab la seva adhesió entusiasta, ab la seva compe-netració perfecta dels nobles y generosos intents que 'm guian y ab la seva admirable disciplina. Y en quant als meus adversaris, ab la seva inconti-nencia, ab el seu frenesi, ab las coacciōns brutals que 's permeteren, ab els medis qu' emplearen sense escrups, pera salvar ja que no podian la seva respectabilitat, l' acta del seu diputat indiscretible, un' acta que put à tupinada, á ayguardent y puro d'estanch, y que per últim, y per acabarla de adornar s' havia d'esquitxar ab sanch humana.

El mateix diputat indiscretible hagué de resignarse á acceptar el poch anyros paper de diputat indiscreti-ble. Venia obligat quan menos á sostener uns atachs que m' havia dirigit en una reunión pública, lamentantse de la meva ausència, y al invitarlo cortesament á sostenerlos, fugí d'estudi, tirantme en cara que ja havia jo agitat massa al districte de Tarrassa y apassionat en excés els ànimos. Se li demostrá ab fets lo contrari, recordantl 'ls medis que jo li havia proposat oportunament de fer una elecció legal, imparcial y fins caballerosa, imprimint de comú acort las nostres candidatures iguals en una mateixa classe de paper transparent, y netejant las portas dels col·legis y 'ls carrers de tot element que pogués exercir pressió en detriment de la llibertat del elector; y ab tot y ser aquests uns medis tan lleals, foren rebutjats, no havent merecument al proposarlos ni tan sisquera una resposta. «L' amor á la pau de una població se demonstra ab fets, no ab paraules vanas—vaig tenirli que dir, y l' diputat indiscretible va callar.

Naturalment, algun dels que fins ara l' han fet servir de joguina, perque ell es bò, encare que molt débil de carácter, estaven rabiosos, al veure que 'l terreno que avants els sostenia se 'ls anava eslavis-tant, y al sentir que s' ofegavan en aquella atmósfera fins llavorás pestilient, y ja en lo successiu sa-nejada per l' exemplar conducta dels meus amichs, ab la qual lograren captar-se las simpatias de tota la població y de las personas imparciales de tot el dis-tricte.

Tal era la situació de las cosas, al efectuarse diu-menje la

GRAN BRENADA REPUBLICANA

May s' ha vist en la comarca una festa igual, ni pel número de las personas que hi assistiren (unas 8,000 de totes las edats, sexes y classes socials), ni per l' hermosura del siti y del dia (el bosch de ca'n Parellada y una tarde espléndida de primavera), ni finalment per l' alegría, la satisfacció franca, que reyná constantment durant l' acte. Alguns grups ja s' hi havien dirigit al matí, passanthi'l dia. Pero l' fort de l' animació fou de las tres á las sis de la tarde. Pels camins formiguejaven las collas que s' hi encaminavan, predominantl l' element obrer. L' arribada de las lluhias y numerosas comitivas de Rubí, Castellbisbal, Creu Alta y de las representacions de tots els pobles del districte era saludada ab entusiastas aplausos. Totas portavan banderas dels centres republicans y estandarts de las societats corals que volevaven al vent, constraintant ab la verdor dels pins. Entre las primeras s' hi veia la de la *Fraternidad republicana* de Sant Pere de Tarrasa; era dels colors nacionals y aquella tarde s' estre-na.

Sis coros diferents ab sos estandarts formaren rotllo, y un d' ells entoná *La Marseillesa* de 'n Clavé. Després en animades rodones, assegut tothom sobre de l' herba, se consumí'l brenar. Ni un disgust, ni l' més mínim incident desagradable turbà la festa. Tot era alegría y expansió fraternal. No en vā aquells milers de pulmons respiravan un ayre pur, impregnat dels perfums del bosch pera sentir ab efusió l' amor á la llibertat y l' goig de las ilumino-sas esperances en la República, próximas á realisar-se.

Un obrer va dirme una frase pintoresca, que no puch deixar de consignar:

—Miri si l' hem deixat pet't al caciquisme tarrasenç, que ara mateix l' acabém d' ofegar en el regatot de la mina de ca'n Parellada.

* * *

Las sis era l' hora senyalada per empindre l' retorn. En la riera de las Arenas, sobre un carro que serví de tribuna, dirigí la paraula al apinyat concurs l' amich Ardid, ab veu inflamada de noble entusiasme. Jo vaig preferir llegirlos l' allocució que 's publica més avall, ressim de la batalla electoral y expressió franca dels traballs qu' en lo successiu tem-sé realisar, y que vaig escriure ab l' intenció de veure si podia servir de norma pera la organisació y republicanisació dels districtes de Catalunya.

Terminada aquesta lectura, que fou interrompuda sovint y saludada al final ab grans aplausos, cada comitiva se'n anà pel seu camí: las de Tarrassa y Sant Pere qu' eran las més numerosas, volgueren陪伴ar el camí fins á l'estació del ferrocarril abont havia de pendre l' últim tren pera regressar á Barcelona. L' horeta de camí que hi ha fins á la ciutat, la feu aquella humana professió, ab l' ordre més admirable. Donava gust veure la llarguissima corriua de gent desplegant com una serp virolada á través dels camps y las vinyas verdejants.

Arribarem per fi á la ciutat.

A TRAVÉS DE TARRASSA.—LA TRAGEDIA

Alguns volíen entrarhi pel carrer de Sant Francisco y la Rutila, pera que l' acte tingüés tot el caràcter de una manifestació pública. Bastá una petita indicació pera que tothom s' avingués á seguir el camí més curt, embocant pel carrer de Topete.

Allí estava present el comandant de municipals Benito Camino acompañat de alguns guardias. Precisa fixar-se bé en aquest detall. Perque si alguna observació tenia que fer, aquella era la ocasió més oportuna de realisarho. Si hagués estat en lo just se l' hauria obehit; si s' hagués escedit, crech que també, prenen emperò testimonis de qualsevol transgresió en que hagués incorregut en contra dels drets dels ciutadans. Pero no digué res, y s' uni á la comitiva, tal vegada esperant que algú dongués algun crit ó promogués algún desordre, pera disol-drela.

Si tenia tal propòsit, quedà plenament defraudat: l' ordre sigueu inalterable: el silenci absolut.

En això l' cap de la comitiva arribá al Passeig. Podia emprendre la ruta pel carrer de Sant Antoni y Manso-Adey, qu' era la vía més recta; pero recordant qu' en aquest últim carrer hi radica la Casauarquet de la guardia civil, y en el desitj d' evitar un contratemps, aquella seguí pels carrers Mitjà, Societat y Nort, que conduxeix també á l' estació.

En el Passeig, el comandant Camino, que fins llavors ens havia anat seguint, se separà dirigit pel carrer de Sant Antoni. Hi ha motius pera creure que se'n anà á entrevistar-se ab els guardia-civils, quan menos á deixars'hi veure, ab l' idea de que li guardessin las espàtulas, quan realisés l' hassanya que sens dupte maquinava.

El fet es, que ja no l' tornarem á veure fins al carrer del Nort, á pocas passes de l' estació del carril. Surtí á trascantó pel carrer de Sant Valentí, qu' es el que uneix el del Nort ab el de Manso-Adey: se'n dirigí de dret y després de havermo observat que allí era una manifestació, y de haverli jo respondé qu' eran uns amichs que m' accompanyaven, me diqué que hi havia banderas, vaig replicarli qu' eran totas de societats legalment constituidas: llavors me suplicà per favor que las fes retirar: jo vaig in-vitar á ferho als que les duyan.

Entre tant s' havia anat promoguent una gran escitació, perque allí en veritat era un atropello, una provocació, una temeritat; m' esforçava jo en calmar els ànimis, quan alguns amichs que degueren veure millor que jo las intencions dels esbirros, m' agafaren y casi á pes de brassos se me'n enduguaren carri amunt. A les pocas passes sonava un raig de tiros de revólver y als dos ó tres minuts compareixà á tota pressa un piquet de la guardia-civil, que ja no tingüé altra missió que rodejar un cadáver, estés sobre l' acera del carrer. Era 'l bon republicà Lluís Molins, veïn de Sant Pere de Tarrassa, mort sota 'ls plechs de una bandera espanyola que ostentava el simpàtic lema *Fraternidad republicana*.

Un tiro frech que li disparà 'l comandant Camino entre la boca y 'l nas el deixà mort en sech, quan ell defensava el dret que creya tenir á ostentar la bandera. Cayut en terra se li feren nos dis-paros per un altre guardia municipal. En un d' ells errà la punteria y la bala ferí en la cama á un altre republicà, en Joan Bonastre, qui fou portat á casa

seva, deixant un rastre de sanch sobre l' acera del carrer de Sant Valentí, ahont té 'l seu domicili.

Quedaren ferits el comandant y 'l guardia Figueiras; y en el lloc de l' occurrencia siguieren recullits bastons trossejats, un d' ells tacat de sanch y una destraleta que no tenia senyals de haver servit.

Les dos víctimes son pagesos. El mort deixa quatre fills y la dona embrassada. May olvidaré l' impresió de desconsol que vaig rebre l' endemà al cumplir l' humanitàri deber de ferlos una visita. El partit republicà sabrà ampararlos, suplir en tot quan pugui la falta del únic sé que tenian al mon per sostenirlos, bárbarament immolat en un dia de festa, convertit en tràgic per obra, sens dupte del infame caciquisme, en las sevas acaballas.

CONSIDERACIÓNS

El caciquisme no pot rebujar aquest nou crim, á no ser que 's demostri ab la claretat de la llum del sol, que 'l comandant de municipals Camino, vā obrar per la seva propia y espontànea voluntat, sense ordres de cap superior, ni excitacions de ningú més. En aquest cas ell serà l' únic responsable. Ademés de un homicidi haurà comès un gravíssim abús de autoritat.

Posar en clar qui va comensar primer, correspon al dignissim jutge instructor Sr. Azpelcueta. No li haurán faltat medis pera puntualizar el fet material, dat que foren moltes las persones que 'l presentaren.

Pero la manera alevosa com aquest fet se preparà y s' portà á efecte salta á la vista, tenint en compte la conducta del comandant Camino, seguit á la pacífica comitiva, casi durant un kilòmetre, sense dir ni observar res, separantse d' ella á lo millor, pera tornars'hi á presentar, en actitud i gressiva, á perturbarla, á excitarla, á exasperarla, á pocas passes de l' estació, ahont aquella s' hauria disolt tan pacificament, com ab pau y ab ordre admirable havia recorregut el llarg tránsit que separa la carretera de Moncada de la línia ferrea.

Qualsevol creuria que hi havia l' empenyo decidit de que una festa tan hermosa y que poeava en un lloc tan alt la sensatés y la bona educació política del poble tarrassenç terminés tràgicament á tota costa. No d' altra manera s' explica que s' esperés l' últim moment pera conseguirho. Cinch minuts més tard ja no s' hi era á temps. Si algú ha erigit en norma de conducta semblant propòsit, s' haurà de reconéixer qu' es el més odiós dels miserables. No s' concebeix que 'l despit pugui arribar á tal extrem de iniquitat.

* * *

Y ara una paraula pel diputat indiscretible. Va dir en una carta que tenia la conciencia tranquila de haver cumplit ab el seu deber. Consultila de nou, escolti bé lo que li digui y obrí en conseqüència.

Pero avants, no s' olvidi de fer una visita á la desolada familia del desventurat Lluís Molins. Es un bon consell que li dono. Allí, davant de la desgracia, es ahont s' apren á sentir y á obrar seguint els nobles impulsos del cor.

Respecte al arcalde Salas y Morral, ignoro si á l' hora en que vegí la llum aquestas ratllas, haurà deixat la vara que 'l rey va posar en las seves mans, á indicació del diputat indiscretible. Dos vegadas durant el seu mandato s' ha vessat á Tarrassa sanch innocent de bons ciutadans, de desvalguts obrers. Sol dirse que á la primera 'l rey perdona; pero á la segona...

En aquestes coses el verdader rey es el poble, y l' arcalde de Tarrassa, es avuy ab just motiu l' home més impopular de la població.

Trist ha de ser per ell; més trista encara resultaria per la ciutat, y potser més funesta que fins avuy, la seva continuació en un lloc tan compromés, á despit de la immensa majoria, per no dir ja de la totalitat dels ciutadans de Tarrassa.

Tal com queda es una candelera—ó si's vol que la metàfora resulti més acomodada á las sevas reconegudas aficions vaticanicistes,—es un ciri d' iglesias encés y colocat al bell mitj de un polvorí.

J. ROCA Y ROCA

ALS ELECTORS REPUBLICANS

DISTRICTE DE TARRASSA

ALOCUCIÓ LLEGIDA EN LA BRENADA REPUBLICANA

Gracias de tot cor, estimats compatriots y correligionaris, per l' adhesió que haveu dispensat á la meva candidatura en las passadas eleccions de Diputats a Corts; gràcies, sobre tot, per la manera admirable, exemplar, verament republicana ab que fereu ús de vostre dret. No sols respectueu el dret agé sino 'ls abusos de nosaltres adversaris. Davant del seu frenesi 'us mostrareu serèns y comedits: á las seves coacciōns, á las seves intimidacions, als seus afanys desesperats per violentar la conciencia dels electors püssilàmins ó poch independents; al desenfren ab qu' en alguns pobles se recompensovaren públicament els vots ab fartonis, copas de licor y puros, vosaltres hi oposareu la té en els ideals, el respecte als furs de la dignitat humana, y ab aquesta fé y ab aquest respecte triomfareu numèricament en els centres més populosos del districte, y moralment per tot arreu.

Heu fet una elecció model, de las que s' haurán de fer dintre de las institucions republicanas, demostrant ab això que de la República sou dignes. Aquesta demostració viva y palpable, que ningú s' ha atrevit á contradir, val mil vegades més que la possessió material de un' acta. Res hi perdrà la valenta minoria republicana ab la falta de mon pobre concurs personal; en canvi el districte de Tarrassa alguna cosa hi pot guanyar ab que jo'm quedi entre vosaltres, resolt a prosseguir ab fermesa, ab resolució, sense falliments, la tasca que tots á una ens hem impost, y que té per objecte l' següents extréms:

Primer: l' abolició de cert deix de feudalisme qu' encare s' arrogan algunes persones per avassallar als balladadors, aparecs y altres ciutadans qu' en l' esfera del treball viuen baix la seva dependència, pera violentar sus honrads convicions polítiques y arrastrarlos á donar el vot en contra de les mateixas. Aquest abús no pot tolerar-se en un districte com el de Tarrassa, y acabaré amb ell si tots hi possem el coll.

Segon: l' extirració radical del funest caciquisme, que sembla la discordia en els pobles y practica arreu la arbitrarietat y l' injusticia.

Tercer: la republicanisació completa de nostra esti-

mada comarca, infiltrant las sanas ideas que professém, lliures d' odis y d' exclusivismes, en la conciencia dels homes y en las costums dels pobles.

El primer esfors que exigia questa tasca redemptora fou plena y admirablement realitzat en las eleccions del 26 de abril. Pera prosseguirlo en lo success

Bon comensament el de la minoria republicana de la Diputació provincial, al demanar qu' en totas les contractas d' obres a càrrec de la província no s' pugui imposar als treballadors la jornada qu' escedeix de les vuit hores.

Aquesta proposició tan favorable a la classe obrera tradueix fidelment les orientacions del partit republicà en lo relatiu a la jornada de treball. Un aplau.

Le Temps, un dels periòdics més sensats de París, reconeix y considera importantíssima la victòria alcansada pels republicans en les primeres ciutats d'Espanya.

Segons *Le Temps*, les masses espanyoles estan cansades de les combinacions caducades y de la vella política monàrquica que careix de programa y de ideals.

Tot' Europa n' està ja ben convencuda. Unicament el partit republicà pot donar a Espanya lo que necessita per regenerar-se y tenir dret a figurar entre les nacions civilitzades.

Els compromissaris republicans de Tarragona han tret a un senador republicà, havent recaigut l' elecció en D. Agustí Sardà, eminent pedagog.

La seva qualitat de mestre li vindrà molt bé per donar mes de una lliçó republicana, als representants dels privilegiats de la monarquia.

Rebin, donchs, la nostra felicitació a los correligionaris de Tarragona, per haver donat un bon exemple de lo que s' ha de fer, quan vinguin unes noves eleccions en totes les províncies de la nació.

* * *

En canvi l's bisbes de la província eclesiàstica de Catalunya, han triat a un perdigt pera que l's representen en el Senat.

Es nada menos que l' seu company de Vich.

Ja tenen els perdigots el quefe que l's faltava des de la mort del Doctor Robert. Y un quefe tremebundo, porque quan s' encasqueta la mitra acaba en punxa.

En els Jochs Florals de Sevilla ademés de reparar-se premis als poetes se'n donan a la virtut.

Un d'aquests va guanyarlo un marxell de 14 anys que fabricant capsas de cartró manté a la seva mare, a la seva avia y a quatre germanets.

Vells hi aquí un fet real que sobrepuja a la més hermosa de les poesies.

La institució dels alcaldes de R. O. queda ben lluïda. Ja no parlén dels qu' en pugna ab els indúndos del Ajuntament, a l' millor se veuen alsatius declarantse's una part dels regidors en *huelga*. Tam poch volém dir res dels que tenen la desgracia, com un que jo 'n coneix, de que durant el seu mando 's derrama la sanch dels seus conciutadans.

Basta fixarse en els de Barcelona. Els nombra l' govern, y als pochs días ja estan reventats. Aquí tenen sino al Sr. Monegal, que ab tot y ser un bon xicot va haver de fingir malalt, y al últim no ha tingut mes remey que presentar la dimisió.

Son elements essencialment perturbadors. El govern els nombra de R. O. y l' poble l's dona *ordre* de anarsen a... casa seva.

En unes declaracions que *El Noticiero* de dilluns al vespre posa en boca del arcalde de Tarrassa, se nyor Salas Morral, s' hi llegeixen les següents ratllats:

«Como quiera que fuese, y aunque yo no di instrucciones al jefe de los municipales, aplaudo su conducta, pues que intentó suspender un acto ilegal.»

Prènguinne acta els tarrassencs. Diumenge a Tarrassa varen sentirse tiros de revólver. Y dilluns varen sentirse l' aplausos del arcalde de R. O. Uns aplausos tan ó mes esgarifosos que l's mateixos tiros.

L' arcalde de Tarrassa es l' únic fill de la població capás de aplaudir l' assassinat de l' honrat republicà Lluís Molins.

Molt bé per en Lerroux. La idea de construir a Barcelona una *Casa del poble*, deu calificar-se de genial.

Li ha bastat emétre-la perque l' poble republicà l' accullis ab gran entusiasme. Y no sols ab l' entusiasme que surt del cor, sino també ab el que sobreeix de la butxaca.

Y n' es la prova que l' emissió de quatre series de 250 obligacions de 100 pessetas cada una, s' està cubrint a tota pressa. La reunió de les 100,000 pessetas que son las que s' necessitan pera començar, queda assegurada. Si ab aquestas no n' hi haugés prou, se'n buscarian més y també s' reunirian.

* * *

Podriam citar al efecte una infinitat de rasgos del comovedors. Preferim fer notar que la Casa del Poble serà un fet dintre de un temps brevíssim.

Els republicans tindrem el nostre alberch, y moral y materialment serà prou ample perque hi capíga tothom. Una política generosa, basada exclusivament en las ideas, contraria a tot personalisme, ha de ser la garantia de l' eficacia de la nova institució.

Se tracta d' alsar un edifici respecte al qual se pugui dir, com ha notat en Lerroux, iniciador de l' afortunada idea:—Aquesta casa no es meva, ni es teva: es de tothom.

CORNELLA, 3 de maig

La senyoreta mestra del poble del Torrent, en las eleccions passades, repartia candidatures de 'n Roig y Berenguer a les nenes, alumnes sevases, fent además propaganda contra l's republicans.

Mes valdría que la mestra, que pel desarollo de les seves formes, ja no sembla senyoreta, s' cuidés de ofegar las malas veus que ab justícia la bescantan per las seves voladurias de colometa esgarriada.

VILASECA, 5 de maig

Diumenge, a la professió dels àngels no hi anava cap

noy petit, y això que hi han d' anar de reglament. Se veu que l's nostres corps ademés de perdre l's homes perden els angelets ó s'igan las criatures que portan la Verge.

D' això n' té la culpa en Lerroux. Desde que aquest senyor visità la població s' ha esquitllat moltia llana. Convindrà que de tan en tan ens fés una nova visita.

BADALONA, 5 de maig

Mossén Andreu explicava als noys que han de com bregar que l's que aplaudiren al diputat republicà son uns dimonis y uns salvatges. Un dels del grup va cridar: «Visca la República! y l' ensotanat va tornar-se groc com la cera del seu ciri.

Sápiga aquest subjecte, si es que á subjecte arriba, que l' que aplaudeix a la llibertat no es cap salvatge... El que la té, aquest si qu' es un cafè.

CASTELL D' ANS, 5 de maig

Mossén Flauta no volgué a l' iglesia, durant uns funerals, una corona perque aquesta portava una cinta que deya *Unión Recreativa*. Els interessats preferiren uns dimonis y uns salvatges. Un dels del grup va cridar: «Visca la República! y l' ensotanat va tornar-se groc com la cera del seu ciri.

Ja savíam que mossén Flauta no més foya flautadas, pero no'ns creyam que arribés a desafinar tan bárbarament.

LLARDECANS, 5 de maig

Ademés de mossén Massianet que, després d' oferir quatre pessetas per vot en les darreres eleccions dihen que l' señor Soldevila era un mal home, s' ha guanyat l' antipatia de totes las personas de criteri, hi ha en aquest poble una quants mal nomenats republicans que van fer tan mal com van poguer a la causa republicana.

A aquests que no estan de cos y ánima a la Llibertat y que ns critican per nostra simpatia a LA CAMPANA y LA ESGUELLA, l' única cosa que l's podem dir es qu' estan ben illestos y que preferen aquestas campanas a les de bronze del señor rector que ns costan mes diners y ns ataban mes y sense solta.

Ens referim a les que l' ajuntament clerical ha fet construir a expensas dels veïns.

VILASECA, 6 de maig

«Qué passa ab el campaner Bandallóns y la rectora?... Corre la veu que l' pobre lassaro del ensotanat ha d' aguantar sovint la capa pluvial, y que l's veïns contemplan sovint unes comedies de màgica... que n' hi ha per sucarihi coca.

«Cóm s' ho mira això la primera autoritat eclesiàstica? Ja ho sé. Com que al aligot n' hi deuen sobrar de rectores, se deu pensar que no vé d' una.

SANT VICENS DE TORELLÓ, 10 de maig

El senyor Ramonet, durant l' acte del mes de Març del passat diumenge, al veure que l's noys no estaven massa quiets, les emprenquen contra ells a cops de missal. D' aquí n' ha Yingut una huelga de cantants y ara la senyora Maria s' ha quedat sense l' mes. ¡Pobres falsificadors de Cristo, que ja ni la maynada vos fa cas!

Celebraríam que la vaga d' angelets se propagués a tots els misticis parroquians del señor Ramonet.

Sembla que d' alló que s' deya de la conducta del señor Borgonyà no n' hi havia per tant y que dit señor en las passades eleccions obrá per compte d' altri. Quan menos el comité del partit això ho desmentix y està disposat a obrir un tribunal d' honor si fos precis. Las cosas en son lloch y qui estigui bé que no'ns s' mogui.

VINAIXA, 10 de maig

L' any passat varem veure baixar del campanar dues campanas al objecte, segons digué l' rector, de fóndrelles de nou y fabricarne una de bona.

Y dona gust ara sentir grallar a les donas respecte al particular. L' altre dia deya una al rentat: ¡Ves si n' fa de temps que se la van endur! això, dabs qué es? que se l' han ficada a la butxaca... —Cá, ja estan ben fosas me sembla, responha un' altra.—Si, la deuen estar pu-

lint... ó potser ja se l' han pulida, afegia una tercera...

Resultat, que aquest caraco de donas demostran tant poca fe, que l' tinglado religiós d' aquest poble està en perill de debò: la nostra Iglesia amenassa ruina.

MANRESANA, 11 de maig

El nostre escarabat, tan ple de verí com sempre, va tronar l' altre dia contra els periódichs liberals, conviant als llanxes pel dilluns vinent, que farà venir quatre ó cinch pescadors de gavira y d'hènt que no escoltes sin pas al banyut gros ni al banyut xich. ¡Es clà, com que les banyas ell no las coneix! No falta qui las coneix en certa casa visitada pel mossén... Aquelles sí que son com las dels bous de la ganaderia de 'n Lagartijo.

DISCURS

QUE AL ORIRSE LAS CORTS PRONUNCIARÁ, Ó HAURÍA DE PRONUNCIAR, EL SR. SILVELA

Senyors: Ja hi torném á ser.

Gràcies a les tupinadas qu' en molts llochs hem realisat y á la ditiosa ignorància qu' encare, per nostre sort,

reyna en bona part d' Espanya, hem conseguit, amics meus,

bruta ó neta, donar l' acta

á un floret de diputats,

aixerts, de bona pasta

y formalment decidits

á prosseguir la jugada

que ab tan hermosa frescura

estém portant jo y en Maura.

A partir d' aquest moment,

quín será l' nostre programa?

¡Ah, senyors! No m' ho preguntin,

perque, si tant m' apretavan,

no tindria altre recurs

qu' ensenyar totas las cartas.

De programa de debò

no n' hem gastat mai nosaltres.

Cobrar tot lo més que l's pugui,

menjar lo que hi ha jà a taula,

repartir entre quatre amics

els bons tslls y l's millors cárrechs,

y jarribal, qui ha fet avny

farà demà. Vingan gangas,

vingan brevas, vingan momios,

y al qui s' exclamí, trompada:

aquej' l' tenen, caballers;

aquej' està l' nostre programa.

No ignoro jo que l' país,

reflantse de la paraula

que varis cops li hem donat,

creurà que d' aquesta Càmara

n' ha de sortir poch a poch

la felicitat d' Espanya.

¡Per felicitats estém,

com hi ha món!... Mentre nosaltres

aném bé, qué se'ns en dona

de tot lo demés?

Las masses

generalment sempre troben

motius per armar gatzara.

Ara diuen que l's consums

hanuán de rebaixar-se;

ara l's sembla que las cédulas

son excessivament caras;

ara observan que l's pagesos

pagan una mica massa...

Si aquestas lamentacions

haguessen dels sé escoïtads,

qué seria dels puntals

sobre l's quals l' Estat descansa?

¿Qué fóra de mí, que avuy tinch la paella del mánech? No obstant, així com se diu que no hi ha joch sense trampa, no hi ha tampoc govern sólit si no' s té un xiquet de trassa. Dirlí ara al poble: «Ets un neula que has deixat ensarronar-te per un mallorquí y un fill de la terra de les panxes,» seria pèndreli l' pel y exposarre á una desgracia.

No, senyors: convé acudir á la gramàtiques parda, que daurant ben bé la pífoda hi ha encore qui se l' empassa.


Ab tal objecte, y contant ab el concurs entusiasta de la digna majoria,

portaré una carretada

de projectes de reformas, (naturalment, de camama)

en las quals barrejaré

Obertura de las Corts. — ¡A salvar la patria!

possible pera quedarse ab un pam de nas. Precisament á D. Joseph el nás llarch li pot servir molt bé per ensumar el pressupost: lo únic que li deixarà fer la monarquía: ensumar y res mes.

Als diputats que van al Congrés cal recomanarlos que fassin bona provisió de mocadors y essencias. Els hi portaran uns morts: els ministres, descompostos, pudentes, y com no se'n pot sepultar perque las institucions quedarán desaparades, ajúdins als representants del país á taparse 'l nas.

Un republicà gironí deya:

—Ja sé perque 'ls regionalistes han ajudat á 'n en Roure á sortir senador.

—Per qué si 's pot saber? —li preguntaren.

Y ell respondéu: —Perque es roure y 's refian dels aglans.

Tremolin els diputats republicans: en Moret y en Romero Robledo 's proposan atacarlos despiadadamente.

Ja ho veuen: dos polítichs de gran prestigi, inmaculats, intaxables y ab una autoritat de primera per atacar al próxim.

Sobre tot si 's vesteixen de clows y comeusen á fer cabriolas. Els republicans caurán reventats de riure, y victoria segura pels pallassos de la política monárquica.

Petita pintura que fa *La Perdiu* dels barcelonins: «En aquesta terra abundan els esperits pobres, acostumats á anar tota la vida darrera de la pesseta y que no concebeixen l' sport del altruisme.»

El retrato es de má mestra. Se veu que 'ls perdigots tenen modelos á la vora. No han de fer més que agarafar al primer que 'l vé á la má entre la gent de bé, y ja está á punt. Retrato perfecte.

Ara 'ls fusionistas s' aparellan, pera disputarre la jefatura. Per un costat en Vega de Armiyo y en Montero Ríos y per l' altre en Moret y en Romànones.

Ja son quatre: 'ls suficients, sino pera ser jefes; pera ballar uns rigodóns.

El rey de Inglaterra, trobantse á París, sembla que va tractar ab molta fredor al embaixador espanyol Sr. León y Castillo. En cambi 's desfeu en atencions y manyaguerías ab l' embaixador de Portugal.

En tal estat ens han deixat els governs de la monarquía, que ni dret tením á queixarnos. Ens trobem tan primparats que fet y fet val més que 'ns mirin ab fredor, que no que 'ns escalfin.

Lleigexo:

«El Sr. Maura quita importancia á los sucesos de Tarrasa, diciendo que si es cierto ocurrieron pequeños abortos, *no hubo ningún muerto*.»

De manera que, segons en Maura, l' infeliç Lluís Molins, vilment sacrificat, encare es viu. Casi un aeria á desitjar que á un ministre de la corona que s' expressa ab tanta frescura, li capiga la mateixa sort que al desventurat republicà Sant-perench. Y això podrà dirnos de ciència propria si l' home que deixa de respirar es mort.

Per fer la feyna á Barcelona no n' hi havia prou ab un bisbe, y van nombrarne un altre en calitat de auxiliar.

Un bisbe y una torna de bisbe.

Pero ara resulta que cap dels dos traballa, y la prova es que 'ls dos se'n han anat á Madrid, y allí s' han estat una porció de días, cuydantse de tot menos de la seva feyna espiritual.

¡Y 'ls pobres feligresos barcelonins, contant ab dos bisbes, sense poderne tirar ni un tros á l' olla!

Huelgas per tot arreu: á Barcelona y á las principals poblacions d' Espanya.

Huelgas de tots els oficis coneguts.

Els únics que no están en huelga son els que manejan el mauser.

¡Ah! y 'ls enterra-morts!

Lleigexo:

«Avuy ha ingressat en la Presó Modelo de Madrid procedent de la de Getafe, l' rector de Carabanchel bajo, Manuel San Román, capellá de les monjas clarisses, acusat de abusos deshonestos ab una nena de sis anys, qual fet ocorregué ja fa algun temps.»

¡Ay Senyor, sembla mentida que á tot un pare capellá 'l portin á la cangrí! ¡Y per qué al cap-de-vall? Per res: per una noya de sis anys; per una veradiera criaturada.

** Jo en aquest punt estich de acort ab un cert frare predicayre que deya:

—Que un sacerdot falti al sisé manament, y qué? Es un home, y ja es sabut que com mes virtuosos son els homes mes exposats están á ser víctimas de las tentacions del esperit maligne. El gran pecat no consisteix tant en la falta comesa, com en l' escàndol que 's promou al ferlo públich.»

De manera que 'ls verdaders pecadors no son els ensotanats lascius qu' embesteixen á las criatures, sino 'ls periodistas xerraires qu' embestim als ensotanats.

Parlan els periódichs de un ensotanat del districte de Arenys de Mar, que feya dotze anys tenia rabiá á un seu feligrés, y que trobantlo un dia en el camp, se va treure un espasí y va embestirlo. Sort que 'l feligrés tenia bonas camas, que si no l' enxasta com un caragol.

Y aquest mossén, á qui fins ara la justicia no l' ha molestat per res, continua diuent missa ab la major tranquilitat del mon.

Poden haverse extinguit las faristolles en els boscos de casi tota Catalunya; pero pels varals de Arenys de Mar encare s' hi veu de tant en tant algun capellá sanglar.

Ab tot y que ja fa días
que no se sent gens de fret,
á Madrit hi ha qui tremola.
¿Qué dimontri ho deurá fer?

*
Jo estich mirant una llum
qu' está apagantse, apagantse;
jo estich veient una cosa
que s' aquanta per miracle.

*
Si jo fós de don Dallonsas
no m' hi pensaria gens:
arreglaria 'l meu mundo,
y tot seguit jcap al tren!

*
Diu qu' en Maura y en Silvela
no fan més que disputar:
alló, «casa sin harina...»
tot son morros y reganys.

*
Al hortet de la República
tot floreix que dona gust:
si no temím cap *encuentre*,
aviat cullirém el fruyt.

L. WAT

Caballers: R. García Roqué, Joseph Alujas, Francesc Munt, J. Grau, Un músich del Prado, Ricardo Tevoll, J. Vives, P. M. Lleó, P. Anoharab, K. Ll. Ll., J. Oliveras, Un paragüer atricotat, R. Gelafoirté, Un R. de Mora de Ebre, S. R. Ribas d' E. C., J. Miret, Un tremendo, Kukafera, M. A., Xeba gran, J. V., Nasiet C., J. C., Un pianista, Un fort garrot, Noy de la Estació y Antoni Barrots y T.: Son veruds, per ara...

Caballers: Alegria, J. Baradat, S. Casellas G., A. Carrach, A. Espina, F. Joanet, F. Doménech, A. Setfin, Quimet Pujol, Pep de las Timbalas, Elisa y Fernández y Estanislao Viñán: Tinch molt gust en ferlos sapiguer que algúns dels traballs son publicables.

Caballer: Joseph Roselló: Gracias per tot; entra en cartera. —Oilime Tilop: Si están bés 'ls admetran. Las conversas no 'ns fan pessa. —J. C. N.: No, senyor, *no me parece bueno*. —Joseph Romaní: Si 's tractés de farigola... encare. —E. G.: La seva *Desilusió* 'ns ha desilusionat completament. —R. Muntané: Ho guardaré, per un si acas. —Enriqueta: Dispensi, vosté podrá ser molt maca, pero de fer versos no 's sab gayre. —F. Canals: Mansuetut, y beatitud. —Lluís Pugés: *Arriba*, constancia... y ànsia, y no defallir may. —J. Costa y P.: Gracias moltas. —Mallol y X.: El dibuix está millor de idea que d' execució. —A. Santacana: Això es una tonteria que no va enllloc. —J. Miret Fluijex: —Joseph Lleixá: No vā. —Un que menja: Donchs, miri, nosaltres no 'ns podém empassar res, ni aquests versos que 'ns envíe. —J. Romaguera: No ho creym publicable. —Albertet de V.: Allò del *Quadro* ja no es cosa meva. Va anar á parar á mans més sabias y no 'n sé res. Lo d' avuy es defectuoso de forma y débil de forma. —M. A. Badoc: Un altre dia, *veremos*. —Pere Vidal: Ca, home de Deu, iqu' es cás! —R. Parassol: La nota está ben impresionada, encare que tot plegat es una futesa. —E. Soldevila: No faréni res. —Sisquet Macu: Ens demana un impossible. —J. M., Un suscriptor, T. T. T., L. Campmany, J. Tondu, J. A. y J. Marimón: No 'ns ne podém fer eco per moltes rahons.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.